

ČINNOST RVD PŘI PODPOŘE VZDUŠNÉHO VÝSADKU V ÚTOČNÉM BOJI DIVIZE

Při studiu Bojového řádu pozemního vojska ČSLA (Všeob-R-1) je možné se velmi často setkat v různých druzích bojové činnosti s použitím vzdušných výsadků. Tak např. v čl. 98 se hovoří "... vysokého tempa útoku se dosahuje ... širokým použitím taktických vzdušných výsadků (úderných výsadkových útvarů a jednotek)", nebo v čl. 105 se říká "... taktický vzdušný výsadek se používá zpravidla na směr hlavního úderu. V průběhu útoku může divize v jednom dnu postupně vysadit několik taktických vzdušných výsadků k plnění různých úkolů". Příprava a organizace vysazení vzdušného výsadku bude tedy patřit prakticky ke **každodenní** činnosti štábu divize.

V publikaci ČS/OS Pom., ev. čís. 537-OS „Použití výsadkových úderných útvarů a jednotek a vzdušných výsadků ve frontové (armádní) útočné a obranné operaci“ se uvádí "... výsadkový úderný prapor", a proto budu používat v dalším textu článku tento název.

Z toho vyplývá, že lze tedy hovořit o **dvou druzích vzdušného výsadku**, které mohou být použity v rámci divize. Jde o:

- taktický vzdušný výsadek,
- výsadkový úderný prapor přidělený k použití v rámci divize velitelem armády).

Charakteristikou činnosti obou se zabýval již plukovník doc. Ing. Zdeněk Hron, CSc. ve Vojenské mysl. č. 3/1984 a 6/1985. V návaznosti na tyto články, příslušná ustanovení Bojového řádu pozemního vojska ČSLA i uvedenou publikaci ČS/OS chci ve svém článku rozebrat některé **nové otázky podpory vzdušného výsadku RVD** v útočném boji divize.

Použití RVD k podpoře boje vzdušných výsadků podstatně ovlivňují některé odlišnosti mezi druhy výsadku. Ty vyplývají zvláště z jejich organizační struktury a tím množství dělostřelectva u vzdušného výsadku. Dále z požadované doby vedení bojové činnosti v týlu nepřítele, tím i možné hloubky vysazení a konečně z vlastního způsobu vedení bojové činnosti každého z nich.

K počtům dělostřelectva u vzdušného výsadku

Jako taktický vzdušný výsadek se obvykle používá **zesílený motostřelecký prapor** z pluku druhého sledu. V jeho sestavě je z dělostřelectva:

- minometná baterie o 6 ks 120mm lehkých minometů [LM],

- protitanková baterie o 6 ks protitankových raketových kompletů (PTRK) 9 K 111 Fagot,
- 3 ks 82mm bezzákluzových kanónů (BzK).

Vzhledem k přepravním možnostem může být výsadek ještě posílen baterií 122mm samohybných houfnic (SHH) z dělostřeleckého oddílu pluku a četou PTRK 9 P 1K3 Maljutka-P z plukovní protitankové baterie.

Více dělostřelectva bude mít **výsadkový úderný prapor**. Lze u něj počítat v praporu s minometnou baterií o 6 ks 120mm LM, s protitankovou baterií vyzbrojenou 6 ks PTRK 9 K 111 Fagot a dále s 6 ks 82mm BzK. Musíme ještě počítat s minometnými četami v každé výsadkové rotě (celkem 16 ks 82mm M 4X4) a s protitankovými četami v padákové výsadkové rotě (celkem 12 ks PTRK Mětis 3X4) nebo jiných. Může být posílen i baterií 122mm SHH nebo četou PTRK 9 P 133 Maljutka-P z některého druhosledového pluku (s tím jsou ale spojeny některé těžkosti) — viz **tabulku 1**.

Tabulka 1

Výsadková jednotka	82mm M	120mm LM	122mm SHH	C	PTRK 9 K 111 či Mětis	PTRK 9 P 133	BzK 82mm	C
Zesílený motostřelecký prapor		6	6	12	6	3	3	12
Výsadkový úderný prapor	16	6	6	28	6+12	3	6	27

Z tohoto lze hodnotit, že z hlediska dělostřelectva, minometů a protitankových prostředků je **výsadkový úderný prapor silnější**.

Vydáme-li u **protitankových prostředků** z koeficientu bojové efektivity při přímé střelbě na pozemní obrněné cíle dle Pom 1/9-174 (Metodika operačních propočtů při plánování palebného ničení nepřítelů v operacích), pak je schopen zničit — viz **tabulku 2**.

Tabulka 2

	Tanky typu M1 Abrams, Leopard-2, Challenger	Tanky typu M60 A1, BVP, OT, SHPTK
Zesílený motostřelecký prapor	14/10	25/15
Výsadkový úderný prapor	31/21	54/31

Poznámka: v čitateli jsou hodnoty bez rušení a ve jmenovateli s rušením.

Při výpočtu bojových možností **dělostřelectva pro nepřímou střelbu** bereme za základ 1 palebný průměr munice, vezený u výsadku a normy spotřeby střel k umlčení nepřítelů na střední dálky střelby pro konkrétní zbraňové systémy na různé druhy cílů.

Pak má k dispozici:

122mm SHH 480 granátů (6X80),

120mm LM 480 mm (6X80),

82mm M 1920 min (16×120) a pak může umlčet např.:

— **dělostřelectvo zesíleného motostřeleckého praporu:**

- 5 nekrytých rozmístěných čet,
- 2 čtyři nekrytých tažených (vezených) minometů v palebných postaveních,
- 1 velitelské stanoviště praporu v nekrytých automobilech,

— **dělostřelectvo výsadečového úderného praporu:**

- 8 nekrytých rozmístěných čet,
- 1 četů krytých (vezených) minometů v palebném postavení,
- 1 skupinu rádiových stanic na automobilech.

Bojové možnosti v konkrétní situaci lze pak sestavit kombinacemi různých typů cílů a spotřeb uvedených zbraňových systémů na ně.

Ke zvýšení bojových možností při organizaci bojové činnosti vzdušného výsadku lze pro organické i posilové prostředky výsadku, ale i dělostřelectvo, které se bude bezprostředně podílet na ničení a umičování nepřítele v pásmu průletu výsadku a při jeho vysazení, stanovit **zvýšené pohyblivé zásoby munice**. Munice pro dělostřelectvo do prostoru vysazení může být dopravena dodatečným vzdušným přísunem, pro podpůrné dělostřelecké jednotky bude ale potřebné zvýšit počet dopravních prostředků.

Ze srovnání síly jednotlivých vysazovaných jednotek (výsadečový úderný prapor je asi dvakrát silnější) vyplývá i **hloubka vysazení** vzdušného výsadku a tím **možnost jeho podpory** prostředky RVD. U taktického vzdušného výsadku se předpokládá vysazení do hloubky 20 až 30 km, u výsadečového úderného praporu až do hloubky 40 až 50 km a někdy i více.

Z hloubky vysazení, jak jsem uvedl, vyplývají i možnosti podpory jednotlivými zbraňovými systémy RVD. Armádní raketová brigáda bude mít možnost působit ve prospěch vzdušného výsadku v obou případech a v plném rozsahu. Zcela jiná situace ale může nastat u oddílů vojskových raket. Zatím co ve prospěch taktického vzdušného výsadku bude působit v plném rozsahu, u výsadečového úderného praporu může jeho možnost být částečně omezena hloubkou ničení, tj. asi 50 km od sestavy nepřítele. To tedy znamená, že při podpoře činnosti výsadečového úderného praporu může oddíl vojskových raket v jeho prospěch působit v plném rozsahu vždy při průletu, v dalším někdy až po vyjití na dostřel.

Dělostřelectvo má možnosti různorodé, ale proti raketám vždy omezenější. Při průměrné hloubce ničení, u většiny dělostřelectva 15 km, bude v moci v obou případech zabezpečit průlet vzdušného výsadku, ale jeho bojovou činnost však až po přiblížení na dostřel. O něco výhodnější budou možnosti oddílů s větším dostřelem (203mm SHK, 130mm K), jejichž hloubky ničení jsou kolem 25 až 30 km do sestavy nepřítele a umožňují podporu výsadků na delší dobu. Je nutné ale počítat pouze s jejich omezeným počtem v sestavě dělostřelectva.

Možnosti podpory vzdušného výsadku jednotlivými zbraňovými systémy RVD jsou z hlediska času ukázány v **tabulce 3** (při průměrném tempu postupu 6 km.h⁻¹).

Podpora bojové činnosti obou druhů výsadků bude mít z hlediska bojového použití RVD společné rysy, ale i některé zvláštnosti, které vyplývají ze specifiky jejich bojové činnosti.

Tabulka 3

Zbraňový systém	Taktický vzdušný výsadek		Výsadečový úderný prapor	
	20 km	30 km	40 km	50 km
arb	trvale		trvale	
ovr	trvale		trvale	skoro trvale
dělostřelectvo s větším dostřelem	trvale	asi po 1 h	asi po 2—3 h	asi po 3—4 h
ostatní dělostřelectvo	asi po 1 h	asi po 2—3 h	asi po 4—5 h	asi po 5—6 h

Můžeme je takto stručně charakterizovat:

— **Taktický vzdušný výsadek** se bude obvykle používat k dobytí a udržení důležitých čar, horských přechodů, přepravišť apod. do příchodu vlastních vojsk, nebo k úderům do boku a týlu přisunovaných záloh. Půjde tedy více méně pouze o statickou činnost v omezeném prostoru.

— **Výsadkový úderný prapor** se bude především využívat k vedení výsadkové předpádové činnosti s cílem zničit prostředky jaderného napadení a pozemní prvky vysoce přesných zbraňových systémů, místa velení, navádění atd. Může být rovněž použit k průlomu mezilehlých obranných čar, či při násilném přechodu vodních překážek z chodu, na pomoc vojskům útočícím čelně. Činnost výsadkového úderného praporu musí být po vysazení vysoce aktivní, útočná, úkoly může plnit na několika místech a proti několika objektům. Činnost bude tedy více dynamická a v širším prostoru.

Jestliže divize vysazuje taktický vzdušný výsadek nebo je-li v jejím pásmu použit výsadkový úderný prapor nadřízeného velitele, je třeba, aby **velitel divize z hlediska úderů a palby RVD stanovil:**

- posilové prostředky pro vzdušný výsadek,
- způsob jaderného a palebného ničení nepřítele, především jeho prostředků protivzdušné obrany, v průletovém pásmu a v prostoru vysazení,
- organizaci palebné podpory činnosti vzdušného výsadku po vysazení,
- způsob podpory postupu útočících vojsk (obvykle předpusutého odřadu nebo předvojů) do prostoru činnosti vzdušného výsadku,
- způsob palebné činnosti při spojení výsadku s vojsky a při společné činnosti k zničení nepřítele,
- signály, způsob velení a spojení,
- doby pohotovosti.

Náčelník RVD divize by pak měl upřesnit:

- složení a úkoly dělostřeleckých průzkumných jednotek, začleněných do sestavy předpusutého odřadu (předvojů) či čelních jednotek, postupujících k výsadku, jakož i úkoly vrtulníků dělostřeleckého průzkumu,
- dobu vedení jaderných úderů nebo úderů s konvenční bojovou hlavicí, a to jak na objekty v průletovém pásmu a na jeho bocích, tak v prostoru vysazení vzdušného výsadku,
- dobu trvání a způsob uskutečnění palebného přepadu dělostřelectva na nepřátelské objekty (zvláště protivzdušné obrany) při ochraně průletu a v prostoru vysazení (samozřejmě s přihlédnutím k dostředu jednotlivých zbraňových systémů),
- úkoly RVD při podpoře vysazení a bojové činnosti vzdušného výsadku po vysazení, především složení dělostřelectva přibraného k plnění jednotlivých úkolů a jeho rozmístění,
- způsob začlenění posilového dělostřelectva výsadku do jeho sestavy ve výchozím prostoru pro vysazení,
- způsob velení RVD a otázky součinnosti zejména na čáře setkání výsadku s předpusutými odřady (předvojí), či útočícími vojsky divize, která postupují do prostoru činnosti výsadku.

Při plánování podpory vzdušného výsadku musí ještě náčelník RVD divize samozřejmě vždy respektovat úkoly, které popřípadě bude plnit v jeho prospěch svými prostředky velitel armády. Ten se na zabezpečení vysazení vzdušného výsadku, zvláště výsadkového úderného praporu může podílet.

K činnosti RVD při plnění jednotlivých dílčích úkolů

Vzhledem k době pohotovosti výsadku k naložení se musí do jeho sestavy **zařadit posilové prostředky.**

U taktického vzdušného výsadku obvykle při zařazování RVD do sestavy nebudou problémy vzhledem k tomu, že výsadek i posilové prostředky budou zpravidla vyčlenovány z pluku druhého sledu. Proto do výchozího prostoru pro vysazení, vzdáleného většinou 20 až 30 km od linie fronty se přesunou společně.

Složitější bude situace u výsadkového úderného praporu. Tam výchozí prostor pro vysazení bývá většinou 50 až 70 km od linie fronty a pluk druhého sledu se pohybuje ve vzdálenosti 15 až 20 km za prvním sledem. Bude proto třeba důsledně promyslet jak a kdy uskutečnit změnu podřízení posilových prostředků veliteli vzdušného výsadku. Možností je několik. Ponechat posilové prostředky při postupu v před-

pokládáném výchozím prostoru pro vysazení, kde si je velitel výsadku převezme, nebo současně s převzetím výsadku orgány divize předat i posilové prostředky apod. Základním hlediskem musí být, aby uskutečněný manévr byl co nejkratší a jednoduchý. Vlastní začlenění posilových prostředků do sestavy výsadkového úderného praporu by měl řídit důstojník štábu RVD divize.

Pro posilové prostředky je třeba počítat se 6 vrtulníky Mi-26 (hmotnost 122mm SHH je 15,7 t + 3,3 t palebný průměr munice) a 3 vrtulníky Mi-6 (hmotnost 9 P 133 je 7,21 t + 0,173 t palebný průměr munice). Vrtulníky do své únosnosti 20 t (popřípadě 12 t) mohou být samozřejmě doplněny ještě i jinými silami a prostředky.

Zahájení jaderných úderů musí nejméně o 15 minut předcházet dobu, kdy daným prostorem bude prolétat či do něj bude vysazen vzdušný výsadek. Při jaderných úderech se zásadně využívají vzdušné výbuchy. Ve prospěch výsadku lze počítat v rámci divize v průměru s 2 až 3 jadernými údery nebo výstřely dělostřelectva, s použitím jaderné munice. Ty budou obvykle použity na rozhodující prostředky protivzdušné obrany, letouny taktického letectva a bitevní vrtulníky na předsunutých letištích, či na vojska, která mohou bezprostředně ohrozit bojovou činnost výsadku po vysazení.

V některých případech může být k ničení objektů ve prospěch výsadku, zvláště u výsadkového úderného praporu, uskutečněn i skupinový úder s využitím armádní raketové brigády.

Při vedení bojové činnosti bez použití jaderných zbraní lze vhodně ve prospěch vzdušného výsadku využít i **úderů raket s konvenčními bojovými hlavicemi**. Cílem úderu budou v tomto případě především prostředky protivzdušné obrany, radioelektronické prostředky nepřítel, střediska (stanoviště) velení a navedení letectva nebo další důležité objekty. Přitom je třeba říci, že oddíl vojskových raket je schopen ve dvou odpáleních, v souladu s danými spotřebami raket na jednotlivé druhy cílů, zničit 2 až 3 objekty podobného charakteru.

Průletové pásmo vzdušného výsadku se vybírá na směru, kde má nepřítel nejméně prostředků protivzdušné obrany a kde jsou terénní podmínky pro průlet v malých výškách. Průletové pásmo pro taktický vzdušný výsadek bývá v šířce 2 až 4 km a pro výsadkový úderný prapor 3 až 7 km.

Při vytváření podmínek pro průlet vzdušného výsadku ničí RVD zvláště prostředky protivzdušné obrany nepřítel. U protiletadlových řízených střel v pásmu, rovném šířce pásma průletu, zvětšeném do stran na celkovou šířkou dálku jejich odpálení, u protiletadlového dělostřelectva v pásmu, rovném šířce pásma průletu, zvětšeném do stran na poloviční vzdálenost jejich dostřelu. Konkrétně tedy půjde zpravidla o tyto široké pásmy ničení, a to u:

- protiletadlových řízených střel středního doletu typu Hawk 70 až 80 km,
- protiletadlových řízených střel malého dosahu typu Chaparral 12 až 14 km,
- jednotek malorázových kanónů typu Vulcan 6 až 8 km.

Současně se vyřazují střediska řízení a uvědomování protivzdušné obrany, organické radiotechnické prostředky palebných jednotek nebo i systém zjišťování nízkoletečích vzdušných cílů.

Je třeba počítat i s ničením letounů taktického letectva a bitevních vrtulníků na předsunutých letištích, středisek (stanovišť) velení a navedení letectva, vševojskových jednotek a jejich prostředků protivzdušné obrany, velitelských stanovišť a prostředků průzkumu a velení v pásmu průletu a 2 až 3 km do stran. K zamaskování přeletu výsadku lze vhodně použít i prostředky dělostřelectva, a to dýmové střely.

Počítáme-li průměrnou rychlost letu vrtulníků 200 km · h⁻¹, pak palba se u taktického vzdušného výsadku obvykle zahajuje při vzletu vrtulníků z výchozího prostoru pro vysazení, tak asi kolem 30 km od linie fronty. U výsadkového úderného praporu může být zahájena i dříve. Končí v době jejich přeletu k prostoru palebných postavení (asi 5 km od předního okraje), přepad všech prostředků nepřítel bude trvat 7 až 8 minut a někdy i více. Dále se vede palba jen na prostředky mimo pásmo průletu, až po dostřel většiny prostředků dělostřelectva (zhruba do 15 km), tj. další 4 až 5 minut.

Úder raket s konvenčními bojovými hlavicemi bude zpravidla předcházet zahájení palebného přepadu dělostřelectva tak, aby v době vysazení výsadku mohlo být uskutečněno druhé odpálení na objekty do prostoru vysazení (po 1. odpálení do 40 minut).

Je teoreticky dokázáno a prakticky ověřeno, že vysazení může být úspěšné pouze tehdy, jsou-li v pásmu průletu a v prostoru vysazení umlčeny prostředky protivzdušné obrany s účinností nejméně 0,9 a sestava přepravních vrtulníků po dobu přeletu je zabezpečena stíhacím letectvem s důrazem na ničení vzdušného nepřítele v zájmovém prostoru.

Možná varianta rozpočtu potřeby dělostřeleckých hlavních a munice k ničení nepřítele při průletu a vysazení vzdušného výsadku.

K ničení nepřítele může být v tomto období k dispozici do 15 dělostřeleckých oddílů (7 organických divizních, 4 posílové a 4 z armádních skupin), což zabezpečuje požadovanou potřebu hlavních ($18 \times 15 = 270$ — ztráty).

Tabulka 4

Jednotky nepřítele	Rozsah úkolů	Potřeba jednotek výpočtových zbraní	Množství jednotek výpočtových nábojů
Vševojskové jednotky a jejich prostředky PVO (ztráty 20 %)	na předním okraji — část mechanizovaných praporů (čet — 6, KŽS)	$18 \times 4 = 72$ $18 \times 2 = 36$	$1800 \times 4 = 7200$ $1600 \times 2 = 3200$
	v hloubce — tanková rota v prostoru soustředění (rota — 1, ŽS v T)	$36 \times 1 = 36$	$2000 \times 1 = 2000$
Bitevní vrtulníky	přistávací plocha	$12 \times 1 = 12$	$500 \times 1 = 500$
PLŘS a PLD typu Chaparral a Vulcan	četa CH — 2 četa V — 1	$18 \times 3 = 54$	$360 \times 3 = 1080$
PLŘS typu Hawk	baterie H-2	$8 \times 2 = 16$ (celkem 226 děl)	$600 \times 2 = 1200$
Vševojskové jednotky a jejich prostředky PVO (ztráty 20 %)	v prostoru vysazení — mechanizovaná rota (čet — 3, KŽS)	$18 \times 3 = 54$	$1200 \times 3 = 3600$ (celkem munice $18\,780 - 20\% =$ $= 15\,024 : 226 = 66)$

Poznámka: V tabulce nejsou zahrnuty úkoly plnění raketami a letectvem; normy spotřeby munice jsou sníženy o 20 % k proporčním ztrátám nepřítele.

Posloupnost a pořadí plnění úkolů navazuje na období činnosti vzdušného výsadku. Přitom je třeba mít na zřeteli, že palebné přepady dělostřelectva i úderu raket s konvenční bojovou hlavicí a letectva na nepřátelské objekty se musí ukončit 1,5 až 2 minuty před přiletem vzdušného výsadku k těmto objektům (cílům).

Složitým momentem bude **dobu vlastního vysazení** vzdušného výsadku, která se bude pohybovat u taktického vzdušného výsadku do 5 minut, u výsadkového úderného praporu do 15 minut. Ať již bude vysazen přímo na objekt nebo v jeho bezprostřední blízkosti, či dokonce ve větší vzdálenosti od objektu, vždy v této době bude vzdušný výsadek zvláště zranitelný. Z toho důvodu činnosti všech prostředků, které vysazení zabezpečují (stíhací a bitevní letectvo, raketové vojsko nebo i dělostřelectvo), musí být důsledně promyšlena a dokonale organizována a sladěna co do prostoru i času. Nejprve obvykle prostor izoluje stíhací letectvo, pak vedou úderu rakety a bitevní letectvo a konečně dělostřelectvo, které má dostřel a vede palbu na nepřátelské objekty, které ohrožují zahájení bojové činnosti výsadku.

Hlavními objekty pro úder raket a palbu dělostřelectva budou nepřátelské dělostřelecké (minometné) baterie či čety, které mohou vést palbu do prostoru vysazení a vševojskové jednotky nepřítele, vyváděné do prostoru vysazení. Je třeba říci, že v prvním období bude hrát, vzhledem k možnostem dostřelu, rozhodující roli letectvo, částečně rakety s konvenčními bojovými hlavicemi a samozřejmě organické a posilové dělostřelectvo výsadku, které se maximálně přibližuje k bojovým sestavám vysazovaných jednotek. V této situaci má prvořadý význam iniciativa velitelů dělostřeleckých jednotek, kteří osobně vyhodnocují situaci a rozhodují o ničení (umličování) pozorovaných nepřátelských cílů přímou či nepřímou střelbou.

Po ukončení vysazení a zahájení bojové činnosti vzdušným výsadkem, s přibližováním čelních jednotek či předstunutého odřadu, postupně přebírá více úkolů dělostřelectvo, které postupuje za nimi. Po vysazení může být tedy vzdušný výsadek ihned či v krátké době podporován dělostřelectvem s větším dostřelem (203mm SHK, 130mm K) soustředěnými palbami či palbami na jednotlivé cíle, po vyjití na dostřel dalších prostředků dělostřelectva (152mm SHKH, 122mm RM a další) lze organizovat ve prospěch boje vzdušného výsadku již i hromadné, soustředěné a přehradné palby. Přitom se určuje:

- bojová sestava dělostřelectva k plnění úkolů,
- prostory palebných postavení,
- rozsah palebných úkolů a způsob jejich plnění,
- přibližná spotřeba munice,
- rozdělení palebných úkolů mezi vykonavatele.

Náčelník RVD divize a ostatní dělostřelečtí velitelé musí zabezpečit zjišťování výsledků úderu a paleb. Podle stupně zničení nepřátelských objektů či nově zjištěných průzkumných údajů, v souladu s pokyny vševojskových a nadřazených dělostřeleckých velitelů, upřesňují a určují doplňující palebné úkoly, a to samostatně, bez čekání na rozkazy či požadavky.

Možný rozpočet potřeby dělostřeleckých hlavních a muničních nádrží k ničení nepřítele v prostoru vysazení se uskutečňuje obdobným způsobem, jak jsem ukázal dříve. Přitom musíme brát v úvahu zvlášť ničení:

- záloh nepřítele v prostorech jejich rozmístění, při jejich vyvádění do prostoru vysazení na osách přesunu a čarách rozvinutí,
- záloh nepřítele, které zahájily boj se vzdušným výsadkem,
- ničení palebných baterií, které mohou působit do prostoru vysazení a dalších důležitých cílů.

Vhodné může být v této situaci i uskutečnění zaminování terénu na dálku s důrazem na přístupové cesty nepřátelských záloh.

Některé specifiky bude mít vzhledem ke svému způsobu bojové činnosti **podpora výsadkového úderního praporu**. Při bojové činnosti k ovládnutí či ničení stanovených objektů (jednoho až dvou, bráněných silou jedné roty) nebo při vedení útoku z týlu na bránícího se nepřítele v pásmu širokém do 2 km, bude předcházet palebný přepad a bojová činnost bude podporována palebnou podporou zteče. Palebný přepad se bude zpravidla zahajovat, jakmile se jednotky přiblíží k hranici pásma dosahu nepřátelských protitankových prostředků. Jeho cílem je vyřadit živou sílu a palebné prostředky, bránící dobývaný objekt. Úkoly při něm budou v široké míře plnit prostředky přímé střelby. Po ukončení palebného přepadu bude na signál velitele praporu zahájena dělostřelecká podpora zteče, a to obvykle soustředěnou palbou, dále palbou na jednotlivé cíle s úkolem umlčet ty nepřátelské prostředky, které nebyly zničeny nebo umlčeny v průběhu palebného přepadu. Palebná podpora bude probíhat až do doby, kdy se výsadkové jednotky zmocní hlavních prvků dobývaného objektu.

Pokud přechází prapor v týlu nepřítele do kruhové obrany (může bránit obranný rajón o rozměrech 3 až 5 x 3 km), pak hlavními druhy paleb budou soustředěné, při dostatku prostředků i hromadné palby na výchozí prostory nepřítele a přehradné palby před předním okrajem obrany.

Údery raket a palby dělostřelectva k ničení objektů nepřítele se **plánují podle mapy velkého měřítka (leteckého snímku)**, a to na základě dostupných průzkumných údajů. Po vysazení se některé palebné úkoly upřesňují. K tomu je třeba, aby štáb RVD divize sladil se štábem divize způsob vedení vzdušného průzkumu se zaměřením na prostory předpokládaných úderů a paleb. Fotografování by mělo postihovat obranná postavení nepřítele s možností zjistit jejich obsazení vojsky.

Důležitým momentem pro úspěšnou podporu vzdušného výsadku je **zařazení prostředků RVD do sestavy útočících vojsk**. Oddíl vojskových raket postupuje obvykle vcelku, za pluky prvního sledu divize. Dělostřelectvo, které používá jadernou municii, postupuje pak v čele pochodového proudu hlavních sil divize. Oba jsou v pohotovosti k rozvinutí a k vedení úderů a paléb na nepřítele v prostoru vysazení a k podpoře následující činnosti vzdušného výsadku. K včasnému splnění těchto úkolů se může oddíl vojskových raket a dělostřelectvo s větším dostřelem rozvinovat v prostorech bojového rozmístění (palebných postavení) již předem.

Dělostřelectvo zařazené do sestavy předsunutých odřadů postupuje za předsunutými jednotkami nebo v čele pochodového proudu hlavních sil předsunutého odřadu. Při zahájení boje se rozvíjí v bezprostřední blízkosti osy přesunu. Jednotlivé baterie (čtyř), zvláště samohybného dělostřelectva, mohou být vysunovány dopředu a ničit nepřítele přímou střelbou (i polozaměřením).

Plukovní a divizní dělostřelecké skupiny je vhodné přemísťovat za předvoji pluku prvního sledu nebo v čele pochodových proudů hlavních sil. Část dělostřeleckých skupin se může rozvinout v palebných postaveních, ve vzdálenosti poloviny dostřelu i více od prostoru vysazení s cílem podporovat boj vzdušného výsadku palbou na maximální dálky. I za cenu zvětšení spotřeby střeliva a tak podporovat postup předsunutého odřadu (předvojů), zároveň i vytvářet útvarům a jednotkám prvního sledu podmínky pro nerušené spojení s výsadkem. Ostatní jednotky těchto skupin se naopak rozvíjí co nejbližší k prostoru vysazení ke stálé a účinné podpoře činnosti vzdušného výsadku i jednotek, které ve směru jeho činnosti postupují.

Činnost vzdušného výsadku a k němu postupujících jednotek (předsunutého odřadu) je třeba **důsledně sledit** s činností prostředků RVD. Důraz je nutné položit na způsob vedení úderů, zahájení a ukončení palby, způsob udržování spojení, signály pro vzájemné rozpoznávání, vyžadování a zastavení palby, doby a způsob získávání a předávání průzkumných údajů o nepřátelských objektech a informací o průběhu bojové činnosti. Ujednotit je také třeba orientační body v prostoru vysazení (i s využitím leteckého snímku) a způsob udávání cílů.

K řešení těchto otázek se do sestavy vzdušného výsadku začleňuje **dělostřelecký styčný důstojník** s příslušnými spojovacími prostředky. Náčelník RVD divize musí mít s tímto důstojníkem nepřetržité spojení, s jeho pomocí či jiným dostupným způsobem pozorovat výsledky paléb a upřesňovat úkoly. K zabezpečení úzké součinnosti mezi RVD a letectvem je vhodné, aby tento styčný důstojník byl ve stálém spojení s leteckým návodčím, vysazeným s výsadkem.

Ve svém článku jsem samozřejmě nemohl řešit danou problematiku v celém rozsahu, ale pokusil jsem se soustředit na ty otázky, které působí problémy vzhledem k tomu, že jsou často nedostatečně pochopeny a ujasněny veliteli a příslušníky štábů.